

Propostes de la Federació de Sindicats de Periodistes (FeSP)

En l'àmbit de la informació i la comunicació

1.– Una llei que reguli la professió periodística i garanteixi el dret a la informació de la ciutadania

La Federació de Sindicats de Periodistes (FeSP) considera necessària una llei que reguli la professió periodística i garanteixi el dret a la informació de la ciutadania. Aquesta ha de definir la figura del periodista professional, periodista a la peça, periodista per lliure o *freelance* i col·laborador/a; els seus drets i deures i els dels empresaris dels mitjans de comunicació; comitès professionals en els mitjans; Consell Corregulador del Periodisme Professional, etc.

2.– Periodistes col·laboradors/as, 'freelance' i falsos/as autònoms/as

Els col·laboradors i col·laboradores, periodistes a la peça, *freelance* i falsos/es autònoms/es són figures habituals en el periodisme a Espanya, però no tenen cap protecció legal ni dret als beneficis socials que es reconeixen a les persones de plantilla. Algunes empreses prescindeixen de professionals de la seva plantilla i després continuen utilitzant els seus serveis però sense cotitzar per ells, com a falsos/es autònoms/es.

La FeSP demana una llei que reguli els drets i deures de col·laboradors/as, periodistes a la peça i *freelance*, establint la seva inclusió en el Règim General de la Seguretat Social amb la cotització que correspongui per part de les empreses; regular aquestes figures en els convenis col·lectius i en un acord marc a negociar entre la patronal i els sindicats, en el qual es fixaran unes remuneracions mínimes per als seus treballs.

Per eliminar la pràctica fraudulenta de fer servir falsos/es autònoms/es, que és especialment greu en el cas dels i les fotoperiodistes i suposa un frau a la Seguretat Social, la FeSP demana que, en col·laboració amb les comunitats autònomes, s'adoptin les mesures necessàries per reforçar la Inspecció de Treball amb la finalitat d'erradicar aquestes pràctiques fraudulentes.

3.– Modificar les lleis que restringeixen el dret a la informació i la comunicació

Durant la X Legislatura, el Govern va promoure diversos projectes de llei que van ser aprovats per les Corts Generals i que restringeixen drets de la ciutadania en general i dels i les professionals del periodisme en particular: Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de Protecció de la Seguretat Ciutadana (coneguda com a *Llei Mordassa*), reformes del Codi Penal i reforma de la Llei d'Enjudiciament Criminal.

La FeSP sol·licita la modificació d'aquestes lleis per recuperar els drets que s'han perdut.

4.– Modificar l'article 66 de la Llei orgànica del Règim Electoral General (LOREG)

L'article 66 de la Llei orgànica 5/1995, de 19 de juny, del Règim Electoral General (LOREG) va ser modificat el 2011 i s'hi va introduir l'obligació dels mitjans de comunicació de titularitat pública de respectar, entre altres, el principi de «proporcionalitat» en les informacions que difonguin en període electoral. També es va establir que les televisions privades han de respectar aquest principi en la informació electoral i en els debats i entrevistes que emetin en aquest període. Aquesta obligació legal és contrària al treball professional dels i les periodistes, perquè porta a l'absurd que aquests mitjans no poden obrir els seus espais informatius amb la notícia més important del dia quan la protagonitza la tercera o quarta força política per nombre d'escons, per exemple, ni poden dedicar-li el temps que considerin convenient segons el seu criteri professional, sinó que han de respectar el temps que ha fixat prèviament la Junta Electoral corresponent.

La FeSP sol·licita la modificació de l'article 66 de la LOREG perquè s'hi elimini la referència al principi de «proporcionalitat», de tal manera que siguin els i les professionals dels mitjans i no la Junta Electoral qui decideixi amb criteris professionals com organitzen els seus espais informatius.

5.– Limitar la concentració de mitjans

Per garantir el pluralisme informatiu real són necessàries lleis que limitin els oligopolis i la concentració en la propietat dels mitjans de comunicació, i garantir la transparència de la propietat dels mitjans.

La FeSP demana al Govern i a les Corts Generals que promoguin, tramitin i aprovin la legislació més convenient en aquesta matèria.

6.– RTVE, mitjans públics i agència Efe

La FeSP demana adoptar les mesures necessàries per garantir que RTVE, les ràdios i televisions autonòmiques i locals públiques i l'agència Efe siguin mitjans totalment independents dels governs, gestionats pels seus professionals sense ingerències externes, amb finançament suficient i, quan correspongui, amb la Presidència i el Consell d'Administració triats per concurs públic de mèrits.

7.– Drets d'autoria

La FeSP demana que es reconegui en la llei, de manera expressa i sense ambigüitat, que els i les periodistes, fotoperiodistes, dissenyadors gràfics i infografistes són els autors/es de l'obra (literària o gràfica) i titulars dels drets d'autoria, tal com ha declarat la Comissió Europea, i que s'estableixin també els drets que corresponen als editors com a titulars de les plataformes necessàries per a la difusió del treball dels professionals.

8.– Regular el secret professional dels i les periodistes

Encara que han transcorregut gairebé 45 anys des que va ser aprovada la Constitució espanyola, encara no s'ha complert el mandat de l'article 20.d) d'aprovar una llei que reguli el secret professional dels i les periodistes. Això ha permès que, cada cert temps, alguns jutges requereixin a un/a periodista a revelar les seves fonts informatives; fins i tot n'hi ha hagut algun que ha ordenat a la Policia Judicial entrar en la redacció d'un mitjà i requisar els ordinadors i telèfons personals de periodistes.

La FeSP sol·licita una llei reguladora del secret professional dels i les periodistes, en compliment del mandat constitucional. Aquesta norma ha de comptar amb un ampli consens dels grups parlamentaris.

9.– Consell Estatal de Mitjans Audiovisuals

Espanya és un dels pocs països de la Unió Europea que no disposa d'un organisme independent regulador del sector audiovisual d'àmbit estatal, que garanteixi el funcionament correcte d'aquest servei públic. El Consell Estatal de Mitjans Audiovisuals que es creava en el projecte de Llei 7/2010 General de la Comunicació Audiovisual va ser eliminat, argumentant el seu elevat cost econòmic, i aquest control es va encomanar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC), que s'ha demostrat ineficaç per complir aquesta tasca.

La FeSP sol·licita una modificació de la Llei General de la Comunicació Audiovisual, perquè s'hi reconegui el Consell Estatal de Mitjans Audiovisuals, independent del Govern i amb finançament públic suficient, similar als que existeixen als països de la Unió Europea.

10.– Foment de la igualtat i contra el ciberassetjament

En els mitjans de comunicació hi ha més dones que homes, però elles es troben en situació de desigualtat tant per a accedir als llocs directius com quantitativament en la informació que faciliten els mitjans. A més, cada vegada pateixen més ciberassetjament a les xarxes socials.

La FeSP demana que s'adoptin les iniciatives necessàries per a promoure la igualtat real entre homes i dones en el periodisme i per erradicar el ciberassetjament, que afecta sobretot les dones periodistes.

11.– Llicències d'emissió per als mitjans comunitaris sense ànim de lucre

És necessari i urgent posar fi a la situació d'alegalitat i les dificultats que pateixen els mitjans de

comunicació comunitaris sense ànim de lucre.

La FeSP demana que es prioritzi la planificació de l'espectre radioelèctric per als serveis de comunicació comunitaris sense ànim de lucre acollits a la Llei General de la Comunicació Audiovisual, reformada el juliol de 2022, així com avançar en solucions per a altres mitjans de comunicació comunitaris més recents. També s'han de desplegar mesures de foment que garanteixin la sostenibilitat i desenvolupament del sector dels mitjans comunitaris, per equiparar-los a la situació d'altres països de la Unió Europea.

12.– Implantar una assignatura d'Educació en Comunicació

La FeSP demana implantar a les escoles i instituts una assignatura d'Educació en Comunicació, per a formar l'alumnat en alfabetització mediàtica.

13.– Estatut de les persones en pràctiques en les empreses

L'Estatut de les persones en formació pràctica no laboral en l'àmbit de l'empresa, mal anomenat Estatut del Becari, ha estat signat pel Ministeri de Treball i els sindicats CCOO i UGT el juny de 2023, però encara no l'ha aprovat el Consell de Ministres.

La FeSP reclama l'aprovació urgent d'aquest Estatut i la seva posterior tramitació com a projecte de llei a les Corts, per posar fi als abusos i l'explotació a la qual se sotmet a la majoria dels i les estudiants que fan pràctiques a les empreses i que, tret d'algunes excepcions, són utilitzats/descom a mà d'obra gratuïta o molt barata ocupant llocs estructurals en la plantilla.

14.– Regular la utilització de la Intel·ligència Artificial en els mitjans de comunicació

La FeSP considera imprescindible estudiar les conseqüències d'aplicar la Intel·ligència Artificial als mitjans de comunicació i adoptar, amb caràcter urgent, les mesures necessàries per garantir que aquesta tecnologia es faci servir en benefici de la qualitat i la difusió de la informació, i que en cap cas es faci servir per posar en risc el dret a la informació de la ciutadania, els valors democràtics o la feina dels i les periodistes.

Juliol de 2023